

2021-mi suliaqarfik suliffigisaq

Suliaqarfik suliffigisaq kisitsisitigut paasissutissat nutaajupput ukiumoortumik saqqummertalersussat.

Naatsorsueqqissaartarfimmit kisitsisitigut paasissutissat saqqummersinneqartartareerput ukununnga tunngasut; innuttaasut, suliffeqarnermi pissutsit, isumaginninnermik pisartagallit aamma ilinniagaqarnermut kisitsisitigut paasissutissat. Saqqummersitami uani kisitsisitigut paasissutissani qulaani taaneqartut taputartuunneqarput, taamaasilluni sulisut suliaqarfinni sumi sulineri paasinarsarneqarlutik.

Innuttaasut qaammatit tamaasa suliaqarfinnut assigiinngitsunut immikkoortiterneqartarput ilaatigullu aamma pisortanit ikiorsiissutit isertitat ilanngunneqartarlutik. Inuit tamarmik immikkoortunut assigiiaarlugit inissinneqarput, assersuutigalugu *sulisut ilinniaqarnermut* imaluunniit *suliffissaaleqisut pisortanit ikiorsiissutinik pisartut*. Inuk qaammammi ataatsimi immikkoortunut assigiinngitsunut inissinneqarsinnaappat, periuseq aalajangersimasoq atorlugu inissinneqartarpoq, taamaasilluni inissiisarneq assigiiaarpoq.

Piffissamut ungasinnerusumut sulisorineqarsinnaasunik naatsorsuutitut ilaatigut kisitsisitigut paasissutissat atorineqarsinnaapput, taakkulu ilisimatusarnermi sukumiisumillu itisiliinerni atorineqarsinnaapput.

Suliamut atatillugu innuttaasunik killiliineq

Innuttaasunik nalunaarsuutit malillugit innuttaasut misissuiffigineqartut killilerneqarput.

Suliaqarfiit suliffigisat nalunaarsorneqartarput novembarimi innuttaasut ukiup siuliata naanerani innuttaasunut nalunaarsuiffimmut ilaatinneqartut tunngavigalugit. Innuttaasut innuttaasunut nalunaarsuiffik malillugu ukiup aallartinnerani aamma ukiup naanerani Kalaallit Nunaanni najugaqarsimasut (najugaqavissut), ukioq tamakkerlugu agguaqatigiissillugu suliaqarfinni sorlorni sulisarsimansut nalunaarsorlugit suliarineqarput.

Nalunaarsuutit nalunaarsuutinit allanit allaanerussutaat

Nalunaarsuutit kisitsisitigut suliffeqarnermi pissutsinut, isumaginninnermut ilinniartitaanermullu paasissutissanut pingaarutilinnut sanilliullugu annikkaluamik allaanerussuteqalaarpoq. Siulliussinissamut malitassat, nalunaarsuutinik najoqqutassatut qinersineq, ukioqqortussutsinillu agguataarinerit aamma aningaasarsiat killilernerit pissutaallutik nalunaarsuutinit allanit allaanerupput. Innuttaasut pillugit kisitsisitigut

paasissutissat ass. innuttaasut amerlassusaat, ukioqqortussutsinut immikkoortiterinerit, najugaqarfiit sumiinneri il.il., innuttaasunut kisitsisitigut paasissutissat assinginik suliarineqarput.

Kisitsisaataasivik

Kisitsisaataasivimmi periarfissaqarpoq kisitsisitigut paasissutissanik ukununga tunngasunik aallernissamik; najugaqarfik, ukioqqortussuseq, suaassuseq aamma ukioq. Kisitsisaataasivimmi paasissutissat 2016-imiit 2021-mut pissarsiarineqarsinnaapput

Itisiliilluni misissueqqissaarnerup inernerit

Immikkoortumi tulliuuttumi misissuinerup inernerit takussutissianngorlugit saqqummersinneqarput.

Tabel 1: 2016-2021-mi novembarimi innuttaasut suliffeqarnerat

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Katillugit	55.860	55.877	55.992	56.081	56.421	56.562
00 Suliffillit annertunerusumik nalunaarsuuteqanngitsut	25.191	25.484	26.242	26.455	26.506	27.066
01 Ilinniartut ilinniagaqarnermusiallit suliffillit	590	524	672	638	620	668
02 Ilinniartut ilinniagaqarnermusiaqanngitsut suliffillit	889	925	986	982	985	922
03 Siusinaartumik soraarnerussutisiallit suliffillit	142	160	167	177	150	148
04 Utoqqalillutik soraarnerussutisiallit suliffillit	353	320	266	316	359	359
05 Meerartaarnermi ullormusiallit suliffillit	378	383	379	418	374	319
10 Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutinik pisartagallit suliffillit	374	493	388	373	299	279
11 Pisortanit ikiorsissutaanik pisartut suliffillit	651	535	488	364	294	299
12 Suliffillit, majoriaq	130	122	116	135	91	78
20 Suliffissaaleqisut suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutinik pisartagallit	114	131	84	67	89	67
21 Suliffissaaleqisut pisortanit ikiorsiissutinik pisartagallit	1.220	1.031	835	768	797	703
23 Suliffissaaleqisut suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutisineq ajortut	452	387	332	290	317	233
30 Ilinniartut ilinniagaqarnermusiallit	1.705	1.740	1.574	1.509	1.664	1.568
31 Ilinniartut ilinniagaqarnermusiaqanngitsut	195	179	195	156	165	192
32 Majoriami ilinniartut	564	488	456	383	431	382
40 Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit	47	40	25	53	46	29
41 Pisortat ikiorsiissutaat	575	656	530	493	453	416
50 Siusinaartumik soraarnerussutisiallit	2.078	2.153	2.224	2.185	2.223	2.425
60 Utoqqalillutik soraarnerussutisiallit	3.593	3.408	3.466	3.449	3.522	3.349
70 Meeqqat inuusuttuaqqallu 15-it angullugit ukiullit	12.568	12.538	12.465	12.460	12.514	12.400
90 Suliffillit avataaniittut allat	4.051	4.180	4.102	4.410	4.522	4.660

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/SONATI1>

Kisitsisaataasivimmi suliffeqarnermut tunngasut kisitsisit sukumiinerusut pissarsiarineqarsinnaapput.

Suiaassutsinut immikkoortitat: <https://bank.stat.gl/SONATI1>

Distriktinut immikkoortitat: <https://bank.stat.gl/SONATI2>

Ilinniagaqassutsinut immikkoortitat: <https://bank.stat.gl/SONATI4>

Ukioqqortussutsinut immikkoortitat: <https://bank.stat.gl/SONATI5>

Periaaseq

Suliffiit suliaqarfiusut pillugit kisitsisitigut paasissutissiornermut atortussanik nalunaarsuutiliortoqartariaqarsimavoq, qaammatit tamaasa inuit ukiup naanerani inuit nalunaarsorsimaffianni nalunaarsimasut pillugit paasissutissanik imaqartumik.

Innuttaasut

Innuttaasut misissuiffigineqartut innuttaasut allattorsimaffiannut ilaapput.

Novembarimi, inuit ukiup naanerani innuttaasut allattorsimaffiannut nalunaarutigineqarsimasut naapertorlugit suliaqarfiinut suliffigisaanut naatsorsorneqartarput. Qaammatip novembarip toqqarneqarneranut pissutaavoq, decembarimi sulisut nalorninartoqarsinnaasarnarat. Decembarimi Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmuut nalunaarutigineqartartut feriarnissamut aningaasarsianik immikkullu akissarsianik ilaqartarput, taakkulu aningaasarsianit immikkoortikkuminaattarput.

Kalaallit Nunaanni najugaqavissut akornanni agguaqatigiissillugu qaammatit tamaasa suliffiit suliaqarfiusut agguaqatigiissinneri naatsorsorneqartarput. Najugaqavissut tassaapput ukiumi pineqartumi aallartinnerani naanerani Kalaallit Nunaanni najugaqarsimasut.

Kisitsisitigut paasissutissani ukiup naanerani ukioqqortussuseq atornerqartarpoq. Utoqqalilluni soraarnerussutisiaqalernissamut imaluunniit suliffeqanngikkallarnermut ikiorsiissutisinissamut ukioqqortussusissaq qaammammi pineqartumi angusimasariaqarpoq.

Immikkoortitaarinerit

Innuttaasut immikkoortunut ataani allassimasunut immikkoortiterneqarput:

Takussutissiaq 1: Sulisut suliaqarfinni, immikkoortiterneri

Kategori it	Immikkoortut	Immikkoortiterneri
0	Sulisut	Suliffillit annertunerusumik nalunaarsuuteqanngitsut
1		Ilinniartut ilinniagaqarnermusiallit suliffillit
2		Ilinniartut ilinniagaqarnermusiaqanngitsut suliffillit
3		Siusinaartumik soraarnerussutisiallit suliffillit
4		Utoqqalillutik soraarnerussutisiallit suliffillit
5		Meerartaarnermi ullormusiallit suliffillit
10		Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutinik pisartut suliffillit
11		Pisortat ikiorsiissutaanik pisartut suliffillit
12		Suliffillit, majoriaq
20	Suliffissaaleqisut	Suliffissaaleqisut suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutinik pisartut
21		Suliffissaaleqisut pisortanit ikiorsiissutisartut
23		Suliffissaaleqisut suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutisineq ajortut
30	Sulisinnaasut avataaniikkallartut	Ilinniartut ilinniagaqarnermusiallit
31		Ilinniartut ilinniagaqarnermusiaqanngitsut
32		Majoriami ilinniartut
40		Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutit
41		Pisortat ikiorsiissutaat
50	Soraarnerussutisiallit	Siusinaartumik soraarnerussutisiallit
60		Utoqqalillutik soraarnerussutisiallit
70	Sulisinnaasut avataaniittut allat	Meeqqat inuusuttuaqqallu 15-it angullugit ukiullit
90		Sulisinnaasut avataaniittut allat

Pingaarnersiuineri atuuttut ukuupput:

1. Sulisut, meerartaarnerup kingorna sulinnigiffeqartut

Tassunga ilaapput suliffeqarfinnit aningaasarsitinneqartartut aamma namminersortut.

Meerartaarnerup kingorna kommunimit ullormusisartut sulisutut naatsorsuutigineqartarput. Immikkoortoq 5-imut inissinneqartarput inuit qaammammi pineqartumi kommunimit meerartaarnermik ullormusianik pisimasut, tassani apeqqutaatinneqanngilaq sulineri qaammammut aningaasarsiat ullormusianit qaffasinnerunersut.

2. Suliffissaaleqisut

Tassunga ilaapput inuit kommuninut suliffissarsiorlutut nalunaarsimasut qaammammilu pineqartumi sulisimanningsut.

Suliffissaaleqisuusinnaapput taamaallaat inuit utoqqalilluni suliunnaarnerisiaqalernissamut inuuttut.

3. Pisortanit soraarnerussutisianik pisartagallit (siusinaarluni soraarnerussutisiat aamma utoqqalineri soraarnerussutisiat)

Tassunga ilaapput inuit tunngaviusumik soraarnerussutisianik pisartagallit.

Qaammammi utoqqalilluni qaammammusiaqalernissamik ukioqalerfimmi utoqqalilluni suliunnaarnermusianik pisartagaqalertoqarsinnaavoq. 2017 januaarip aallaqqaataa aallarnerfigalugu utoqqalineri soraarnerussutisiaqalersinnaaneq 65-iniit 66-inut qaffanneqarpoq, 2021-imilu

januaarip aallaqqaataani 66-iniit 67-inut qaffanneqaqqilluni. Utoqqalilluni soraarnerussutisiat allanngortinneqarnerini immikkut isumaqatigiissuteqartoqarpoq, tassa sulii utoqqalilluni soraarnerussutisinissamut anngutinngitsut soraarnerussutisianik pinissaminnut periarfissinneqarmata. Uani kisitsisitigut paasissutissani isumaqatigiissut malillugu inuukkaluarlutik utoqqalillutik soraarnerussutisiallit siusinaarlutik soraarnerussutisiallittut nalunaarsorneqarput.

Qaammammi pineqartumi pisortanit soraarnerussutisiallit qaammatini tulluuttuni soraarnerussutisimannikkaluartulluunniit soraarnerussutisiallittut naatsorsuutigineqarput.

4. Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsissutit imaluunniit pisortanit ikiorsiissutit
Inuit ukiumi pineqartumi 500 kr.-it sinnerlugit pisortanit ikiorsiissutinik pisimasut imaluunniit inuit 1.000 kr.-it sinnerlugit suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutinik pisimasut tassunga ilanngunneqarput. Qaammammi pineqartumi inuk ataaseq suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutinik pisimappat aamma pisortanit ikiorsiissutinik pisimappat, aningaasanik pissarsiffiginerpaaffigisimasaanut ilanngunneqartarpoq.

Ukioqqartussuseq tassani apeqqutaatinneqarpoq. Pisortanit ikiorsiissutinik pisartagallit appasinnerpaamik 16-inik ukioqassapput, suliffeqanngikkallarnermik ikiorsiissutinik pisartagallit appasinnerpaamik 18-inik ukioqartut. Ukioqqortussusissamit ukiukinneralutik pissarsisimasut peerneqarput taamatuttaaq utoqqalilluni soraarnerussutisinissamut inuuttut peerneqarlutik.

5. Ilinniagaqartut

Qaammatip pineqartup naanerani ilinniarnertuunngorniartinni, inuussutissarsiornermut ilinniartinni imaluunniit taakkunanit qaffasinnerusumik ilinniartinni (ISCED-niveau 3 qaffasinnerusorluunniit) ilinniartut. Ilinniagaqartunut aamma ilanngunneqartarput efterskolertut aamma inuussutissarsiornermik ilinniaqqinniarlutik tigusaanissaminnut sammisanut aalajangersimasunik naammassinnissimannngitsut qaffassaallutik ilinniartut.

Efterskolit aggustimi allartittarput. Efterskolimi atuortoq ukiup naanerani atuarsimannikkaangat aggustimiit oktobarimut efterskolimi atuortuusimanissaa ilimagineqartarpoq. Efterskolimi atuortoq ukiup naanerani atuarsimagaanga, kisianni naammassinnissimanani, aggustimiit marsimut atuortuusimanissaa ilimagineqartarpoq. Efterskolini atuortut ilinniagaqarnermusiaqarneq ajorput.

Inuussutissarsiornermut ilinniartinni ilinniartut amerlanerpaat suliffinni misiliinermi ilinniagaqarnermusinatik aningaasarsisarput. Ilinniartut suliffimmik misiliisut sulisutut naatsorsuutigineqartarput.

6. Majoriami atuartut

Majoriami atuartut atuagarsorlutik pikkorissartarput ilinniagaqarnersusiaqartarlutillu.

7. Meeqqat inuusuttuaqqallu 15-it angullugit ukiullit Immikkut isigineqarput 15-it angullugit ukiullit.

8. Allat suliffillit avataaniittut

Sinneruttut tassaapput inuit paasissutissat tunngavigalugit suliffillit akornannut inissinneqarsinnaanngitsut.

Novembarimi suliaqarfimmi suliffik pillugu naatsorsuutini, inuit ilaat novembarimi decembarimilu Kalaallit Nunaannut nuunnikuusimasinnaapput.

Atuartut amerlanerpaat ukiumi 16-inik ukioqalerfissaminni meeqqat atuarfiat naammassisarpaat. Taamaasilluni 16-inik ukiullit ukiup ilaa meeqqat atuarfianni suli atuartuusarput.

Paasissutissat allat

Innuttaasut suliaqarfinnut immikkoortitereernerisa kingorna suliffeqarnermut paasissutissanut allanut ilanngussorneqartarput. Paasissutissat ilaat kisitsisaataasivimmi tabelinut taputartuunneqartarput, ilaat ilisimatusarnernut, inuit aningaasaqarnerisa qanoq isikkoqalersinnaanerintu naatsorsuinernut aamma immikkut itisiliilluni misissuinernut atorneqartarput

Innuttaasut pillugit kisitsisitigut paasissutissanit paasissutissat makku pissarsiarineqartarput

- nuna inuuffik
- ukiup naanerani najugaqarfik
- suaassuseq
- ilaqutariinnermi inissisimaneq

Ilinniagaqarnermut kisitsisitigut paasissutissanit paasissutissat makku pissarsiarineqartarput

- ukiup naanerani ilinniarsimasaq qaffasinnerpaaq
- maanna ilinniakkap qaffasissusaa

Sulineq pillugu paasissutissanit paasissutissat makku pissarsiarineqartarput

- suliffigisami pingaarnermi suliaqarfik
- suliffigisap aningaasarsiffiusarnera imaluunniit namminersortutut suliaqartuuneq
- suliffigisap aningaasarsiffiusarsimappat SIK-ip minnerpaamik aningaasarsisitsisarnera malillugu 80 tiimit sinnerlugit imaluunniit 80 tiiminit ikinnerusumik pisortaqarfinni aningaasarsiaqarneq. 80 tiiminit appasinnerusumik nalilimmik aningaasarsiallit piffissap ilaannaa sulisartutut isigineqartarpoq.

Ilisarnaatinut nassuiaatit:

... Paasisutissat pigineqanngillat
.. Paasisutissat nalunaarsussallugit qularnarpallaarput mianersuussassaallutilluunniit
. Kisitsisit pissusia tunngavigalugu saqqummersinnaanngilaq
0 Uuttuutigineqartup affaanit minneruvoq
- Soqanngilaq
* Kisitsisaagallartoq missiliugarluunniit

Saaffissaq

Anders Blaabjerg

E-mail: abla@stat.gl

Isumaginnermut tunngasut

Naatsorsueqqissaartarfik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Oqar.: +299 34 57 70
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

